

Beantwoording vergadervragen inzake vervanging protocol vermoedens integriteitsschending politieke ambtsdragers

Datum
16-09-2019
Aan
Commissieleden Bestuur en Financiën

Vergadervragen van PvdA en GroenLinks

Naar aanleiding van vergadervragen van de PvdA en GroenLinks wordt bij deze de beantwoording van deze vragen voor alle fracties beschikbaar gesteld.

Vraag (algemeen geformuleerd):

Kan er een overzicht gegeven worden van de wijzigingen van het protocol 2019 ten opzichte van het protocol 2017?

Antwoord

De structuur van het voorgestelde nieuwe protocol is aanzienlijk aangepast. De "procedurele bepalingen" uit het huidige protocol zijn in het nieuwe protocol onderverdeeld in "de meldingsfase" (H. II), "de onderzoeksfase" (H. III) en "de politiek-bestuurlijke behandelingsfase" (H. IV). De onderdelen van deze fases zijn anders ingericht, aangevuld en verduidelijkt. Dit is gedaan aan de hand van opgedane ervaringen, evaluaties, handreikingen en voorbeelden van andere gemeenten. Ook is er door het gehele protocol meer aandacht voor communicatie, vertrouwelijkheid en transparantie. Een directe verwijzing naar tekstuele aanpassingen is daarom moeilijk overzichtelijk weer te geven. Hieronder wordt daarom, op hoofdlijnen, de belangrijkste aanvullingen/ wijzigingen weergegeven.

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen	
Artikel (versie 2019)	Aanvulling/ wijziging
1.1.	Het begrip "politieke ambtsdragers" is verduidelijkt. Burgerleden van commissies vallen strikt gezien niet onder dit begrip, maar het Protocol wordt wel gevolgd indien zij betrokken zijn bij een melding.
1.2. – 1.4	Hierin wordt verduidelijkt dat het protocol richtlijnen biedt waar de burgemeester gemotiveerd en in overleg met de fractievoorzitters van kan afwijken. Daarnaast wordt expliciet benoemd dat elk vermoeden een eigen aard en achtergrond heeft en dat dit bepalend kan zijn voor de doorlooptijd, waarbij de burgemeester zorgt voor een juiste balans tussen zorgvuldigheid en snelheid.
Hoofdstuk II. De meldingsfase	
Artikel (versie 2019)	Aanvulling/ wijziging
2.2.	Anonieme meldingen worden <i>in beginsel</i> niet behandeld, <i>tenzij</i> de melding dusdanig concreet en ernstig is dat behandeling gerechtvaardigd is, waarbij wel rekening wordt gehouden met de kwetsbare positie van politieke ambtsdragers. De "tenzij-formule" is aangevuld om "in beginsel" te verduidelijken.

2.4. – 2.5.	De communicatie in de meldingsfase is verduidelijkt. In deze fase is de melding niet openbaar. Indien een melding in openbaarheid is gedaan is de burgemeester terughoudend met externe informatieverstrekking.
3.1. – 3.6.	De “duiding van de melding” is opgenomen in een apart artikel en uitvoeriger beschreven met zes toetsingscriteria (3.3.). De duiding van de melding wordt ambtshalve door de burgemeester uitgevoerd, waarbij de burgemeester zich kan laten adviseren en betrokkenen kan ondervragen. Expliciet staat het door het ministerie van BZK, specifiek voor o.a. burgemeesters, ingestelde Steunpunt Integriteitsonderzoek Politieke Ambtsdragers genoemd.
3.7.	Uit het oogpunt van transparantie kan de burgemeester besluiten de melding geanonimiseerd te publiceren. Dit indien de omstandigheden daarom vragen.
Hoofdstuk III. De onderzoeksfase	
<i>Artikel (versie 2019)</i>	<i>Aanvulling/ wijziging</i>
4.1. – 4.3.	In het huidige protocol is er een onderscheid tussen de fases “vooronderzoek” en “feitenonderzoek”. In het voorgestelde protocol is er nog maar één onderzoeksfase. Hiervoor is gekozen omdat de afbakening tussen “vooronderzoek” en “feitenonderzoek” in de praktijk moeizaam bleek. Zoals hierboven besproken zijn de richtlijnen voor de “duiding van de melding” veel uitvoeriger beschreven in de meldingsfase, hetgeen in feite het vooronderzoek vervangt.
4.3.	De CvK wordt altijd door de burgemeester geïnformeerd indien een onderzoek wordt ingesteld.
5.1 – 5.2	De “onderzoeksopdracht” is opgenomen in een apart artikel en verduidelijkt. Toegevoegd is dat in de onderzoeksopdracht afspraken worden gemaakt over hoor en wederhoor.
6.1 – 6.2	Bij de “kennisgeving aan de betrokken politieke ambtsdrager” van het instellen van een onderzoek is aangevuld dat ook meegedeeld wordt dat deze ambtsdrager zich intern kan laten ondersteunen, bijvoorbeeld door een communicatieadviseur. Ook worden met de ambtsdrager afspraken gemaakt over het vertrouwelijk behandelen van het onderzoek.
7.1. – 7.6.	Het “horen van betrokkene en getuigen” is apart opgenomen in de onderzoeksfase, waarin afspraken over hoor en wederhoor zijn toegevoegd.
8.1. – 8.3.	De onderzoeksfase eindigt in een onderzoeksrapport. In dit artikel is nader uitgewerkt welke onderdelen het onderzoeksrapport in ieder geval moet bevatten, waaronder een weergave van alle feiten, omstandigheden, verklaringen en beweegredenen die betrekking hebben op de vermoedelijke integriteitsschending.
Hoofdstuk IV. De politiek-bestuurlijke behandelingsfase	
<i>Artikel (versie 2019)</i>	<i>Aanvulling/ wijziging</i>
9.1. – 9.4.	Voor de “politiek-bestuurlijke behandelingsfase” is in een apart hoofdstuk opgenomen. Hierin staan enkel procedurele bepalingen met betrekking tot de behandeling in de raad, zoals dat het onderzoeksrapport onder geheimhouding wordt aangeboden en in de eerstvolgende raadsvergadering als besloten agendapunt geagendeerd wordt. Tijdens deze raadsvergadering besluit de raad of de behandeling in openbaarheid zal plaatsvinden en of de geheimhouding wordt opgeheven en de stukken openbaar worden gemaakt. Er zijn geen bepalingen over het politiek-bestuurlijke oordeel zelf, dit is immers aan de raad of de volksvertegenwoordiger:

	<ul style="list-style-type: none"> - Indien de betrokken politieke ambtsdrager een bestuurder is oordeelt de raad op basis van het resultaat van het onderzoek of het vertrouwen in de bestuurder al dan niet opgezegd wordt. - Indien de betrokken politieke ambtsdrager een volksvertegenwoordiger is dan is het aan de betrokken volksvertegenwoordiger zelf om te besluiten welke gevolgen hij verbindt aan het onderzoek.
Hoofdstuk V. Slotbepalingen	
<i>Artikel (versie 2019)</i>	<i>Aanvulling/ wijziging</i>
10.1. – 10.5.	Het artikel over communicatie is verduidelijkt. In de meldings- en onderzoeksfase is vertrouwelijkheid van stukken het informatie het uitgangspunt. Er is gekozen om hier wat ruimte te laten indien een melding in de openbaarheid is gedaan en de pers er al bovenop zit. Daarnaast wordt expliciet gemaakt dat de burgemeester geheimhouding op stukken kan opleggen op grond van de Gemeentewet. Tot slot is opgenomen dat na de meldings- en/of onderzoeksfase de burgemeester zijn handelen verantwoord en dat transparantie het uitgangspunt is.
-	Het registratieformulier integriteitsschendingen is uit het nieuwe protocol gelaten. Dit (landelijk) formulier is lang niet altijd geschikt. In artikel 10.5. staat opgenomen dat de burgemeester jaarlijks het college en de raad informeert over de bestuurlijke integriteit, waaronder de meldingen.